

ÖNÉLETRAJZ-ÍRÁS - GYIK (GYAKRAN ISMÉTELTELT KÉRDÉSEK)*

1. Milyen a jó önéletrajz? Mikor jó egy önéletrajz?

A kérdésre nincs egy univerzális abszolút értelemben vett jó válasz. Egyrészt kiemelten fontos, hogy nem tökéletes CV-t kell írni, hanem elég jó CV-t! Csak az alapján dönthető el, hogy elég jó-e a tiéd, hogy (1) mi a megpályázott ún. célállás, (2) milyen szférában van ez a pozíció, (3) milyen ott a szervezeti kultúra és struktúra, valamint (4) ki a bíráló személy. Ha az utóbbi négy pont ismert, akkor megadható a válasz, elég jó-e az anyag, addig csak közelítő válaszaink lehetnek.

2. Mi az állandó mérce?

Egyetlen kardinális szempont: mi is a megpályázott célállásod!? Ez a vezető kritérium ahhoz, hogy az anyagban egyáltalán valami benne legyen, ne legyen, vagy tulajdonképpen hogyan is legyen!

3. Mi az önéletrajz célja?

Egyetlen cél: eljutni az interjúig, semmi több, vagyis szimbolikusan a CV egy útlevel, és a kérdés csupán az, megadja-e a kiválasztást végző HR-es, személyügyes vagy épp ügyvezető a vízumot neked, avagy sem?

4. Mennyi CV-d legyen?

Érdemes 2-3 verziót elkészíteni, amit aztán minden egyes(!) pozícióra ún. finomra hangolsz egy-két dedikált ponton. Ezen meglepően sok múlhat!

5. Mi a két alapkritérium, amit fontolj meg, mielőtt elküldöd az anyagot?

I. Amikor késznek mondod a CV-t, és kinyomtatva(!) a kezvedbe veszed ellenőrzésre, tedd fel a kérdést: büszke vagy-e rá? Ha a válasz nem egyértelműen „Igen!”, akkor csiszolj rajta, és ki ne add addig a kezedből!

II. A véglegesnek szánt CV-d alapján saját magad behívnád-e a megpályázott pozíció kapcsán egy interjúra, beszélgetésre? Ha a válasz nem egyértelműen „Igen!”, akkor csiszolj rajta, és ki ne add addig a kezedből!

6. Mi a két hüvelykujj-szabály a szerkesztésnél?

I. Globális hatások, hogyan hat az anyag, milyen a design stb. (Ne feledd, a legtöbb bíráló az első rostálás alkalmával maximum fél percet szán majd rá.)

II. Tartalmi szempontok: bármi, ami releváns a célálláshoz, vagy csaliként működik.

7. Mi lehet a mérleg nyelve, hogy az enyém legyen a befutó?

Először is dönts el, az álláskeresési stratégiád melyik sarokkövön nyugszik!? Vagyis (1) azért vegyünk fel, mert igazán kiváló szakember vagy, vagyis a szakmaiságra helyezed lépten-nyomon a hangsúlyt. (2) Bár szakmailag megütöd a nevezési szintet, de elsősorban azért vegyünk fel, mert úgymond „jó arc” vagy, szimpatikus, vagyis emberileg közelítesz a munkáltatóhoz. (Megjegyzés: utóbbi stratégia meglepően sokakat juttatott már álláshoz.) (3) Bár nem Te vagy a legjobb szakember, és még lehetsz akár antipatikus is, de van olyan bónusz, speciális tudás, kompetencia, információ a birtokodban, ami aranykártyaként használható a kiválasztási folyamatban.

Ha a három irányból megvan, melyik a tiéd, akkor ennek megfelelően érdemes tartalmilag és tördelésileg összeállítani az önéletrajzod és motivációs leveled. Ehelyütt csak egyetlen példa: ha az első stratégiát választom, akkor nem nagyon írok hobbikat és egyéb nem szakmai információkat magamról, ellenben, ha a másodikra helyezem a fókuszot, akkor ez

kifejezetten célszerű. (Megjegyzés: természetesen hibridmegoldások is elképzelhetők, de azért csak óvatosan a túlzott össze-visszasággal.)

8. Milyen betűtípust válasszak?

Nem mindig a jól megszokott Times New Roman a nyerő. Lehetséges irányok: (1) olyan betűtípus, ami téged jobban kifejez, vagy (2) ami a szervezeti kultúrához, normákhoz és/vagy célálláshoz jobban passzol.

9. Lehet-e kreatívkodni?

Europass CV-nél nem igazán, hiszen a sablon megköti a kezéd. Hagyományos, amerikai típusú CV-nél természetesen igen. Azért csak óvatosan a vízjelekkel, személyes logókkal, színezéssel, betűméret variálásokkal, photoshoppal, hiszen nem mindig a kreatív design és tartalom a cél, de abszolút indokolt lehet egy-egy pluszt ilyen formában bevetni.

10. Mi a cím?

Ha egyáltalán van, akkor a leggyakoribb, hogy a személy neve maga a cím is. Ha klasszikusabb utat jársz, és kiírod, hogy Önéletrajz, akkor tedd már hozzá, hogy Szakmai Önéletrajz!

11. Milyen a jó kép?

Ízlés és gusztus dolga, de ha egy mód van rá: vízcsap, bútor, függöny, virág, másnak a keze, válla, ne legyen a háttérben. Friss legyen a kép, és felismerhető legyél. A régi érettségi tablóképet felejtsetek el, hacsak nem most érettségiztél az előző tavasszal.

Alapvető személyiségpercepció: a mosolygósabb karakter mindenkor szimpatikusabbnak tűnik, ergo találd meg egy olyan arcmimikát, ami valahol az ezres mosoly és a baltaarc között található. Ha úgy érzed, a célálláshoz komolyabb arckifejezést szeretnél, akkor tedd nyugodtan; de tudd, aki mosolyog, többnyire előbbre jut.

Öltözék: amiben Te Te vagy, és a célálláshoz és szervezeti kultúrához is illeszkedik. Hölgyek esetében annyi smink és ékszer, amennyi neked jölesik, amennyit általában viselsz, szóval csak úgy érzéssel.

Világos háttér előtt, természetes megvilágításban csináltass magadról 70-100 képet testvérrel, rokonnal idegennel, bárkivel, és abból válassz ki 4-5 képet, ami talonban lehet.

12. Hol a kép helye?

10 emberből 9,5 azt mondaná, hogy a jobb felső sarokban. Azonban ez nem törvény. Ha nem a jobb felső sarokba teszed, azzal egy hatást váltasz ki. A kérdés az, milyen lesz ez a hatás. Mérlegelj, és dönts.

13. Kell-e egyáltalán kép?

Semmit sem kell! A célállás és a stratégia dönt mindig. Ha klasszikus hirdetési úton jársz, akkor a leggyakrabban a bíráló keresi a képet, és ha nem találja, lehet egy negatívabb kalapba kerül az anyagod. Ha nem hirdetési úton közelítesz az elhelyezkedéshez, akkor itt már több érvet lehetne felsorakoztatni, hogy ne tegyél fotót az anyagba. Összességében a legtöbb tanácsadó inkább szokta a fotót javasolni.

14. Mit kell írni a személyes adatokhoz?

Semmit nem kell, a kérdés inkább: mit érdemes!? A név, email, telefon ne maradjon ki. Ezen túl már minden tartalom csak bónusz. Sokan beírják a születési évet, helyet, lakcímet, efféléket. Ezeket azonban nem kell, ez csak egy opció. Két szempont a döntéshez: minek van hírértéke/érdekessége és/vagy relevanciája a célálláshoz?

15. Milyen az emailcímed?

Óvatosan a régi kedves emailcímeddel, ami még a beceneveden alapult. A kisvirág@xy.com csak akkor lehet, ha Kis Virágnak hívnak, vagyis a teljes nevedből képezz egy korrekt, hivatalosnak ható emailcímet.

Megjegyzés, ha például a kis.janos@gmail.com már foglalt, akkor a kis.janos.hu@gmail.com meglepően sokszor üres még. Utóbbi szerencsésebb, mint mondjuk a kis.janos.63@gmail.com

16. A tanulmányok után jön a szakmai tapasztalat vagy fordítva?

Bármelyik megengedett. Ami relevánsabb kerülhet előbbre, hiszen ez fogja kapni a legtöbb figyelmet. Ne feledd, mindig az első infókra esik a legtöbb figyelem, aztán lankad, végül az utolsó információ tartalom megint kardinális figyelmet kap. Megjegyzés: Utóbbi elv igaz az egész anyagon, oldalon, és az egyes szakaszokon belül is.

17. Milyen az időrend?

Ma már univerzálisan fordított kronológia az elvárás. Ezt érdemes követni.

18. Írj-e hónapokat/napokat a munkaviszonyaid mellé?

Ez egy megosztó kérdés. Attól is függ, ki bírálja. HR-esek többnyire inkább szeretik a hónapokat is, más kiválasztást végző kevésbé ragaszkodik ehhez.

19. Pont, pont, vesszőcske típusú hibák

Vigyázz a szerkesztési hibákkal. Használj tabulátorokat, hasábtörést és minden effélét, ha szükséges. És ne feledd: alapvető szövegszerkesztési szabály: két szóközt sosem ütünk sehhol semmikor egymás után!

Más: némely szövegszerkesztő a gondolatjelet és a kötőjelet az évszámoknál szereti változtatni. A bírálói szem ezt azonnal kiszúrja.

20. Milyen formátumban legyen?

Pdf-et javasolnék. A doc-ot használják még mindig talán a legtöbben. A jpg formátum egy érdekes megoldás. A pdf és a jpg mindenesetre biztosan nem csúszik szét. A docx-et nagyon érdemes elkerülni! És még valami, ha doc-ban van az anyag, akkor a file/adatlap menüpontot érdemes elküldés előtt átnézned. Ellenkező esetben érhetnek meglepetések.

21. Lehet-e hazudni?

Kényes kérdés, de ne kerüljük ki. A kérdés inkább az, egy sminket mikor neveznél hazugságnak? Előnyös színben feltüntetni valamit még csak nem is ferdtetés. Ez a vezérelv.

22. A valós nyelvtudást írjam, vagy a régit, ami már sajnos passzív?

Komplex kérdés. Ha fentebb elfogadtad a 3. kérdésre adott választ, akkor egyértelmű a helyzet. Hacsak a célállás nem követeli meg egyértelműen az adott tudást, tehát úgymond gyenge előfeltétel a nyelvismereti szint, akkor az előnyösebb tudásszintet írd be. Ha például van egy spanyol középfokú, de már 10 éve nem beszéltél semmit spanyolul, attól még beírhatod. Ha most azon tűnődsz, de mi van, ha az interjúban váltani akarnak majd spanyolra, akkor van egy jó hírem: bejutottál és épp ott ülsz az interjúban! Tehát a CV-d betöltötte létezését értelmét! Ez a problémakör azon a ponton már kommunikációs kérdés csupán, hogy miként vágod majd ki magad, hogy márpedig veled az adott napon bizony nem fognak spanyolul beszélgetni.

23. Vázlatosan vagy szövegszerűen írjam meg az önéletrajzom?

Egyértelműen vázlatosan. Az alanyt, állítmányt hagyd meg a motivációs leveledre.

24. Használjak kiemeléseket?

Sőt, nagyon lényeges, hogy bátran élj a kiemelési lehetőségeiddel. Ezzel vezetheted a bíráló tekintetét. A félkövér kiemelés általában jobban mutat, mint a kurzívált.

Ha színekben is gondolkozol, akkor csak egy-két más színt javasolnék a monokrómon túl. A kék meglehetősen gyakori választás.

25. Van-e dátum és aláírás az anyag végén?

Gyakoriság: ma már legtöbbször nincs se dátum, se aláírás, a második a gyakorisági sorban, mikor csak dátum van. A klasszikus, keltezés, aláírás ritkább, főleg az elektronikus formátumok miatt. Fontos, hogy a személyes stílusodhoz melyik passzol? És a szervezeti/intézményi normához? Például: egy hivatali munkakörhöz jobban illik majd az aláírással ellátott CV, mint egyéb esetekben.

26. Mi lehetne az én csalim?

Két irányt gondolj át indulásképp: (1) Mi a te szakterületed, vagy témád, vagy olyan részterület, amiben a tudásod sokakkal vetekedhet? (Nem kell abszolút értékben a legjobbnak lenni, hanem egy relatív arány is elegendő.) Pályakezdők esetén nagyon gyakori, hogy a szakdolgozati téma megadja ezt a speciális tudáslehetőséget. Aki több éve a munkaerőpiacon van, nekik sokkal könnyebb egy-egy területet megnevezni.

(2) Mi a szíved csücske? Nem kell mindent tudnod a területről, de azt tudjuk, ha valakinek csillog a szeme egy témával kapcsolatban, akkor ő ott extra energiákat is bevet majd, hiszen motivációs többlettel rendelkezik.

Ha a fenti két irányt átgondoltad, akkor már csak egy ún. tételmondatot kell belőle kreálni, ami figyelemfelkeltő és kellőképp jól is hangzik. Ez a fajta csali gyakran kerülhet olyan fejezet/szakasznévhez, mint: (a) Szakterület, (b) Szakmai érdeklődési kör, (c) Kutatási téma, (d) Munkafilozófia, (e) Szakmai kompetenciák stb.

27. Milyen kreatív CV-k léteznek?

Ennek csak a képzelet szabhat határt. A ppt-n, prezin, videó-cv-n alapuló technikák még csak épp kezdenek terjedni. A photoshoppolt hatások becsempészése már egy kicsit gyakrabban fordul elő. Ne feledd a célállás a döntő abban, kreatívkodnod érdemes-e vagy sem. Nem utolsó sorban persze az álláskereső stratégiádhoz is stílusban passzolnia kell az írásos anyagaidnak is.

28. Ha csak egy szót lehetne kiemelni az önéletrajzírással kapcsolatban, mi lenne az?

A szó a SZEMPONTVÁLTÁS. Látod-e a saját anyagod HR-es, főnöki, intézményvezetői, bírálói szemüvegen keresztül? Ez a legfontosabb. Aki képes erre, meglát olyan lehetőségeket az írás során, ami bizony vízváltó lehet. (Megjegyzés: a szempontváltás tanulható, fejleszhető.)